Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 20.12.2021
Vår ref: 2021/36798
Deres dato: 09.12.2021
Deres ref:

Stolpejakten Hole

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tonje Katrine Vaage, 32266629

Att. Kari Strande

Tillatelse til oppføring av stolper i Krokkleiva naturreservat i forbindelse med stolpejakten 2022

Statsforvalteren gir Ringerike Orienteringslag ved Kari Strande tillatelse til oppføring av fire stolper i Krokkleiva naturreservat i forbindelse med stolpejakten 2022. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår tillatelsen.

Bakgrunn for saken
Vi viser til søknad mottatt 09.12.2021 og telefonsamtale 16.12.2021. Det er søkt om tillatelse til å oppføre inntil seks stolper i forbindelse med stolpejakt i 2022 i Krokkleiva naturreservat i Hole kommune.

Stolpejakten Hole ved Ringerike Orienteringslag søker om å få sette opp fem til seks stolper for stolpejakten i 2022 langs Krokkleivveien i Krokkleiva naturreservat. Stolpene skal enten plasseres i bakken i kanten av veien eller festes med strips til busker eller linjestolper. Figur 1 viser ønsket plassering i Krokkleiva, og figur 2 viser et eksempel på utplassert stolpe fra 2021. Stolpene skal være utplassert fra 01.05.2021 til 01.11.2021.

Per telefon 16.12.2021 ble det opplyst at stolpene ved Dronningens utsikt og nederst i Kleiva kan plasseres utenfor grensene til naturreservatet. Det totale antallet stolper som det ønskes å føre opp innenfor naturreservatet vil dermed reduseres til fire stykker. Det ble også opplyst at den foretrukne metoden for å føre opp stolpene er ved å feste de til vegetasjon eller eksisterende linjestolper i naturreservatet med strips, men at stolpene festes i bakken der dette er mest hensiktsmessig.

E-postadresse: sfovpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Pb 325, 1502 Moss
Besøksadresse: Moss: Vogts gate 17, Drammen: Dr. Hansteinsgate 9, Oslo: Stensberggata 27
Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/ov
Org.nr. 974 761 319

Figur 1: Ønsket plassering av stolper markert med grønne punkter.

Figur 2: Eksempel på utplassert stolpe fra stolpejakten i 2021.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Krokkleiva naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Krokkleiva naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 14.06.2002. Formålet med verneområdet er å bevare et egenartet landskap og natur med spesielle geologiske forekomster, samt en variert flora med mange sjeldne, sårbare og plantegeografisk interessante innslag. Dette gjelder særlig klippevegetasjon og alpine arter.

I henhold til verneforskriften § 3 punkt 1 er vegetasjonen i naturreservatet, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Naturreservater er den strengeste vernekategorien, og som naturreservater vernes ofte områder med særlig sårbar natur. I alle naturreservater gjelder det et generelt forbud mot å foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet, jf. nml. § 37. Dette innebærer at utplassering av stolper til stolpejakt og lignende aktiviteter kan være søknadspliktige i naturreservater, selv om verneforskriften ikke nevner aktiviteten spesifikt.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til utplassering av stolper i forbindelse med stolpejakt. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8. Statsforvalteren har kjennskap til verneverdiene i Krokkleiva naturreservat blant annet gjennom arbeidet med verneprosessen, forvaltning av området, kartlegginger, tidligere befaringer i området, samt registreringer i Artskart og Naturbase. Vi regner derfor kravet om et godt kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Krokkleiva ligger omtrent 1 km sør for Sundvollen, og er en stor markert kløftedal i bratthenget under Krokskogplatået. Landskapsformen gir et spesielt klima med store lokale variasjoner. Floraen er rik og variert, og har innslag av klippevegetasjon med alpine arter. Hele naturreservatet er i Naturbase registrert som naturtypen *Sørvendt berg- og rasmark*. De mest verdifulle områdene i reservatet er bergveggene, samt juvet i nedre del av naturreservatet. Sopp- og lavartene i naturreservatet er knyttet til gammel skog. Stolpene skal plasseres i direkte nærhet til Krokkleivveien, og i god avstand fra de mer urørte områdene i reservatet. Etter vår vurdering vil tiltaket dermed ikke påvirke verneverdiene nevneverdig eller være i strid med verneformålet.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av å plassere ut fire stolper i forbindelse med stolpejakt skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Krokkleivveien som går gjennom reservatet er en mye brukt turvei i friluftslivssammenheng. Veien er i en rehabiliteringsprosess og tåler slitasje i større grad enn en normal tursti. Krokkleiva er i dag et særegent naturreservat med flere faste og midlertidige innretninger, blant annet fototavler med bilder fra nærområdet, trebenk og informasjonsskilt om de kulturelle verdiene i Kleiva. Disse innretningene er i hovedsak plassert i direkte tilknytning til Krokkleivveien. Etter vår vurdering vil plassering av fire stolper langs veien ikke føre til at den samlede belastningen i reservatet øker i nevneverdig grad.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken. Prinsippet om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. nml. § 11, anses ikke som relevant i denne saken.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk, jf. nml. § 12. Stolpene skal plasseres langs eksisterende vei i Krokkleiva som tåler slitasje bedre enn mer urørte områder i reservatet. Videre skal stolpene enten settes i bakken med håndmakt/hammer, eller festes med strips til vegetasjonen eller eksisterende linjestolper. Kartet med ønsket plassering av stolpene som er vedlagt søknaden er noe utydelig med hensyn til plasseringen av stolpene ved Dronningens utsikt og nederst i Kleiva. Generelt bør tiltak som kan gjennomføres andre steder enn innenfor et verneområde kanaliseres til områder utenfor vernegrensene. Vi forutsetter derfor at stolpene ved Dronningens utsikt og nederst i Kleiva plasseres utenfor grensene til naturreservatet. Etter vår vurdering er plassering av stolpene samt metode for oppføring av disse i tråd med prinsippet i nml. § 12. Vi vil likevel stille vilkår om at Statsforvalteren kan kreve at stolpene fjernes dersom forutsetningene for vedtaket eller påvirkninger på verneverdiene skulle endre seg.

Statsforvalteren ser positivt på at Krokkleiva kan gi en unik naturopplevelse til mange besøkende. Det er i dag en rekke faste og midlertidige innretninger som er oppført i reservatet, og den gamle kongeveien (Krokkleivveien) som går gjennom området bidrar til å gi reservatet sitt unike preg. Naturreservat er den strengeste vernekategorien, og vi er i utgangspunktet skeptiske til å ha en høy andel innretninger i slike verneområder. Krokkleiva er likevel i en særstilling når det gjelder utforming og bruk, og det er dermed særlige hensyn som gjør seg gjeldende.

Etter vår vurdering er oppføring av fire stolper i forbindelse med stolpejakt ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir Ringerike Orienteringslag ved Kari Strande tillatelse til oppføring av fire stolper i Krokkleiva naturreservat i forbindelse med stolpejakten 2022. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Stolpene skal plasseres langs Krokkleivveien slik det er beskrevet i søknaden.
- Stolper som skal festes med strips skal festes på en skånsom måte for å unngå skader på naturverdier. Det skal ikke etterlates rester av strips eller annet avfall i reservatet etter montering.
- Deltakere i stolpejakten skal informeres om at stolpene ligger innenfor et naturreservat, og at det her gjelder særlige bestemmelser.
- Tillatelsen gjelder fra 01.05.2021 til 01.11.2021. Orienteringslaget er ansvarlige for å fjerne stolpene og strips/materiale brukt i forbindelse med oppføring av stolpene ved endt periode.
- Statsforvalteren kan til enhver tid trekke tilbake tillatelsen dersom forutsetninger for tillatelsen eller påvirkning på verneverdiene endres.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse. Bergenske kongevei mellom Dronningveien og Krokstua er et fredet kulturminne, og tiltakshaver er selv ansvarlig for å kontakte ansvarlig forvaltningsmyndighet (Riksantikvaren) for kulturminnet ved tiltak som kan påvirke dette.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Tonje Katrine Vaage
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent